

TISZÁNTÚLI UJSÁG

I. évfolyam, 2. szám.

1921. június 12. (Vasárnap.)

Megjelenik hetenkint
egyszer.

Egyes szám ára 4 korona.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Jókai-u. 3. szám.

Nemzetünk jövője és a szocializmus.

A teremtő egy kis arasznyi léttel ajándékozta meg az embert, de egyes nemzedékekre azt a súlyos feladatot rőtta, hogy századok mulasztásáért feleljen és százados fejlődésnek alapját rakja le kinos vergődéssel, gyöngyöző homlokkal.

Ilyen súlyos megpróbáltatás jutott osztályrészül a mi nemzedékünknek is. Tetszik, nem tetszik, gyöngének vagy erősnek érezzük magunkat, egyre megy: a ránk mért felsőbb feladatot meg kell oldanunk; nemzetünk jövője attól függ, hogy tisztán látjuk-e helyzetünket, hogy elég erősek, elég okosak leszünk-e a mult mulasztásainak pótlásában és az új alapok lerakásában.

Két ellentétes, vagy legalább is ellentétesnek látszó nagy feladat előtt állunk: államunk fizikai és társadalmi életét kell újjá teremteni.

Ellentétes e feladat azért, mert az állami lét csak az összes alatvalók áldozatkészségével tartható fenn, vagy ha meglazult, még nagyobb áldozatkészségével teremthető újjá, — ezzel szemben pedig a nemzetközi szocializmus elhintette a legszélsőségesebb önzés magvait, az egyéni érdeket az állam fölé emelte és széles tömegeket arra készítetett, hogy csak jogokat követeljenek, de kötelességet ne ismerjenek az állammal szemben.

Ennek az önző szellemnek kifolyása lett országunk elpusztulása. Már a forradalom után úgy nézett ki az állam, mint egy elhagyatott, gazdátlan épület, melynek részeit kedveszerint kezdte ki az arra járó, — és a távolból is eljöttek a rablók és lerontották, részeit elhordták az alapokig.

Akkor forró szelek jártak, a nagy épülethez kötött, abban lakó cselédség nem is gondolt arra, hogy a forró légáram megszűnik, hideg napok következnek, amikor szükség lesz még a régi, ódon épület barátságos védelmére.

Az idő megváltozott, a nemzet jobbjai és az álprófétáktól félrevezetett tömeg is megrendülve áll a romoknál; egy meggyőződés forrasztja össze őket: a romokból új épületet kell teremteni; vissza kell szerezni a széthordott anyagot és Istenbe bizakodva, meg kell kezdeni az építést, még akkor is, ha a nagy romlás, a nagy hiányok miatt a jövő nemzedékre marad a befejezés.

De hogyan építsünk? — ebben a kérdésben nem tudnak megegyezni a mérnökök, mesterek és munkások.

Kedves olvasóink! legyetek meggyőződve, hogy minden ellentét, amely belső politikai életünket feszíti, ebből a kérdésből fakad. Nem hirdetik nyíltan, de úgy van a dolog, hogy az egyik párt úgy akarja építeni, ahogy állott valamikor, változtatás nélkül, a másik külföldi mintákat tart a zsebében s minduntalan azt huzogatja elő, a harmadik nagy magtárat és gazdasági berendezkedést tart szükségesnek, a negyedik az uraságnak, sőt tisztartóinak sem akar megfelelő födelet, csak a cselédségről gondoskodnék és így tovább, veszekednek, hajba kapnak, halogatják a drága időt, úgy hogy önkéntelenül, fájdalommal, a bábeli torony építése jut eszünkbe.

Az egyszerű magyar nép pedig vár: ősi természetének megfelelően elmereng a multon és törökös megadással tekint a jobb jövő felé.

A nagy kérdéseket majd elintézik a képviselő urak, neki a készben való megnyugvás jut osztályrészül.

Ez jól is volna így, ha a képviselő urak a nép vágyódásainak adnának hangot és ha a nép vágyódásai megfelelnek a köz érdekeinek is.

Meg kell jól értsétek és gyermekeiteknek is meg kell tanítsátok, hogy az első a közérdek. Az állam egy nagy test, mindnyájan benne vagyunk és mindnyájunk javára válik (még ha azonnal nem is tudjuk észrevenni) ha egészséges lesz állami életünk. Egészségtelen közviszonyok olyan lakásokhoz hasonlítanak, melyeket betegségek csirái fertőztek meg és amelyekből nemzedékek hálnak ki fiatalon, legszebb korukban.

Ha egészséges államot akartok, ha gyermekeiteknek e földön boldogulást kívántok; hallgassatok Üdvöztök intelmére: „Adjátok meg a császárnak (ez az államot jelenti) — ami a császáré!” Nem lehet oly társadalmi osztály, amelyet fel lehetne menteni ettől a kötelességtől, — mert a történelem bizonyossága szerint még eddig tönkrement minden állam, melyben egyének és osztályok érdekei kerültek az állam érdekei fölé. Az elmúlt idők szomorú tapasztalatai után el kell némitani minden hangot, mely az állami élet megszilárdu-

lása ellen, az állam mindenhatósága ellen irányul.

De az állam keretén belül van a mi keresztényen vallásunknak, a szeretet vallásának egy más értelme is: „Fiacskáim, szeressétek egymást!”

A szeretet megértést, segítségre való készséget, az egyenlőtlenségből eredő ellentétek elsimítását jelenti.

Mig a nemzetközi ámitóktól félrevezetett néprétegektől kényszer alakjában is meg kell követelnünk az állam érdekei előtt való meghajlást, — minden magyartól meg kell követelnünk minden magyar iránt a testvéri szeretetet, a méltányosságot, — emberi existenciák biztosítását, a munka jogát és elvégzett munka megbecsülését. Nem jelszó kell, hanem szeretet, — a krisztusi türelem és szeretet élő valóssággá válása!

Kötelességérzet és szeretet! — e két szóba lehet összefoglalni mai szörnyű helyzetünk orvosszereit.

Ha ez a meggyőződés széles körben, minél előbb talajunkba gyökeret ver, nagyra fujt hólyagproblémák pukkannak szét; bábeli zürzavar nélkül építjük fel a kölcsönös szeretettel összefűzött magyarok új államát.

Dr. Rugonfalvi Kiss István.

KÜL- ÉS BELPOLITIKA.

74 szavazat akadt a francia kamarában a vérlázítóan igazságtalan trianoni béke ratifikálása ellen. 74 sugara a bosszu sötétségéből ébredő francia lelkiismeretnek. A szörnyű igazságtalanságok tudata tehát benne van a francia közvéleményben is, csak még nem tud erőre kapni. A békeszerződést most minden hibájával és bűnével együtt ratifikálta a kamara többsége s minthogy már csak ez a formáság hiányzott a békeszerződés életbeléptetéséhez, végre hozzájuthatunk azokhoz az előnyökhöz is, amelyeket számunkra az irás biztosít. Nem sok reményünk lehet a határkiigazítások becsületességéhez s az oláhok rablásainak jóvátételéhez. De legalább visszanyerjük a békéhez hasonló állapotot, a szabad kezet, szabadabb mozgást, a nemzetközi forgalom könnyebbse-

gét s rajtunk mulik, hogy most már komoly és izmos munkára használjuk-e szabadabb kezünket, vagy továbbra is csak egymást tépázzuk vele. Az irányunkban való kegyetlen elfogultság oszladozik, a jobb lelkiismeret ime már Franciaországban is ébredszik. Angliából a rokonszenv erős támogatását kapjuk, most már a saját ujjáépítésünk nagy erkölcsi tetteivel kell a világ élő lelkiismeretét végleg felébresztenünk.

Castagnetto herceg, az olasz királyság budapesti követe ezen a héten gyönyörű ünnepi beszédet mondott az Eszterházy-utcai Károlyipalotában a népek igazságainak előtérbe nyomulásáról s kijelentette, hogy Olaszország igyekszik megállítani a világon eluralkodott gyűlöle-

tes és bosszu pályafutását. Ez a beszéd elsősorban Magyarországnak szólott, a magyarság vigasztalását szolgálta. Olaszország lélekben együtt érez velünk. Egy év előtt ugyancsak Budapesten jelentette ki egy másik olasz politikus, hogy az olasz és magyar népnek szeretnie kell egymást, mert mindkét nép lelke tele van forrósággal, mindkét nép egyformán szereti a dalt, a szabadságot, a természetet.

Az angol világpolitika előtérbe nyomulásától várhatjuk, hogy mindaz, amit az elvakult francia politika rosszul csinált Európa keletén, hamarosan revízió alá kerül. A felsősziléziai kérdésben először fordult szembe Anglia Franciaországgal oly módon, hogy ezzel utaik különválása félreérthetetlenül elkezdődött. Emlékszünk, hogy néhány hét előtt a német csapatokat angol tisztek vezették a franciák által támogatott lengyel felkelők ellen. Az ebből származó konfliktusok, jegyzékváltások ma sem fejeződtek be. Franciaország dühösen ellenzi itt is a németek térfoglalását s huzni, halasztani akarja a döntést, hogy a lengyel felkelést a németek ellen közben diadalra segítse s Angliát kész helyzet elé állítsa. Utolsó jegyzékében, amelyet Anglia éles szemrehányására adott, már kénytelen-kelletlen belenyugodott a szövetségközi bizottság mielőbb hozandó döntésébe. A francia sajtóban érezni lehet a francia nép rettegését attól, hogy magára marad. A francia hivatalos lapok valósággal udvarolnak Angliának, a nem hivatalos organumok pedig csipkedik az önálló utra tért szövetségest. A hivatalos francia politika egy angol-francia politikai és katonai állandó szövetségnek csinál hangulatot, amelybe szeretné Amerikát is belefoglalni, de Amerika ridegen és végleg visszahuzódott a kapzsi, gőgös és pökhendi szövetségestől. Ő is külön uton jár már régóta. A torzszülött Népszövetségben már nem is vett részt.

A Nemzetek Szövetsége megkülönböztetendő ettől a romboló Népszövetségtől. A Nemzetek Szövetsége a népek legjobbjait állítja közös munkába a világ szétroncsolt kulturájának, erkölcsi életének, a kölcsönös megértés és szeretet visszaszerzésének szolgálatába. Genfben ülésezik most ez a Szövetség. A megnyitó ülésen Apponyi Albert gróf mondott megrázó beszédet az eltiport magyarság elnyomott igazairól. Az ő javaslatára tárgyalás alá kerülnek a magyar ügyek, elsősorban a lefegyverezés kérdése, mert erkölcsileg lehetetlen és tarthatatlan állapot volna, hogy a győztes hatalmak továbbra is teljes fegyverben maradnának, a legyőzöttek pedig fegyver nélkül, teljesen kiszolgáltatva állanának. A lefegyverezés csak úgy szolgálja a világ békéjét és harmóniáját, ha kölcsönös. Tárgyalás alá fog kerülni a kisebbségek hatályos védelmének kérdése is.

Baranya kiürítése javunkra az első látható eredménye lesz a békeszerződés életbelépésének.

A beipolitikában legnagyobb jelentőségű kérdés most az egységes kormányzó párt megalakítása. A tárgyalások a kuliszák mögött folynak s tudjuk, hogy a reális kérdésekben nincs kiegyenlíthetetlen ellentét. Minden jóra való erőnek össze kell fognia ebben az irányban, mert az egységes kormányzó párt tenné lehetővé az ország javára szolgáló munka eredményességét.

KÖZGAZDASÁG.

Többtermelés.

Egyik földmivelési miniszterünk programként dobta közéletünkbe ezt a jelszót: „Termeljünk többet!”

Ez a jelszó, úgy mint több más, sohasem lett gyakorlatilag megvalósítva, jóllehet ennél fontosabbat alig tehettünk volna, mintha ezt minden erőnkkel érvényre juttatjuk.

Az események sem igen kedveztek a többtermelés keresztülvitelének.

A háború, a kommunizmus, az oláh megszállás, majd a köztudatba belevitt földosztás mind gátolta a multban, de gátolja sok egyéb napjainkban.

A háború tartama alatt egész mai napig a rekvirálás és maximálás, a folytonos zaklatás elvette a gazdák termelési kedvét.

Annál elkésőbb volt ez az irányzat, mert egyoldalú volt. Más cikkek ugyanis a sza-

badforgalomban mérhetetlenül megdrágultak.

Az erkölcsök lezüllesztésére is vezetett, mert az elrejtett árut csempészaton drágán lehetett értékesíteni s igen sok magáról megfélemedezett gazda ki is játszotta az állami beavatkozásokat. Ezzel pedig a tekintélynek is sokat ártottunk. Maga az állam is gyengének bizonyult a rendeletek végrehajtásában s vagy elengedte a büntetést, vagy a rejtekből azzal csalta elő a terményt, hogy a rejtegető magasabb vételárat kapott, mint az, aki tisztességesen eleget tett a rendeleteknek.

A mostani helyzet sem jobb. A becsületes gazda átadta terményét 500—600 koronáért, a rejtegető 1300 koronát kap. Mit jelent ez a közérkölciség szempontjából és mit ártott az állam sorsát intézők tekintélyének, azt felesleges bővebben kifejteni.

A több termelésnek egyik legnagyobb akadály a birtoktestek szétesése, a gyakori birtokcsere.

Azt minden járatos ember tudja, minő különbség van a szakavatott nagy birtokos birtokkezelése és a nincstelen, tanulatlan ember műkedvelősködése között.

A 10 mázsák helyét a 3—4 mázsák foglalják el, az ipari és kerti növények termelése pedig teljesen háttérbe szorul.

A nagybirtok géperővel végzi a legnehezebb munkát a szántást és igavonó jószágából csupán annyit tart, amennyire számítás után szüksége van. A takarmányt hus, tej, vaj, gyapju, zsir stb, előállítására fordítja, míg a kisbirtok az igaerőt csak néhány munkanapon foglalkoztatja, takarmányát improduktíve fogyasztja állatai életbentartására az év nagy részén, mintahogy ő maga is munkahiányában téllenségben kénytelen az év egy jórészét eltölteni, mert kisbirtoka nem ad egész évi munkaalkalmat. Mennyi nemzeti energia, érték megy így pusztulásba, az kiszámíthatatlan!

Éppen azért, ha már a földbirtokreform révén földhöz juttatunk sok-sok nincstelen, úgy gondoskodni kell arról, hogy egyrészt az illetők megélhetése, boldogulása biztosítható legyen, másrészt őket feltétlenül bele kell illesz-

teni a nemzet gépezetébe, hogy munkaerejük a köz érdekében hasznosítható legyen.

Éppen a kisbirtokon kell a többtermelés elvét a végsőkig fokozni, mert hiszen a kisbirtokon lehet okos és intenzív munkával a termelést legtovább fejleszteni.

Együttal a házi ipart, kertészetet, méhészetet, gyümölcsstermelést át kell vinni a törpe és kisbirtokra, hogy ezáltal megélhetésük biztosítható legyen.

Meg kell tanítani a törpebirtokost, hogy nem csak ekével lehet a talajt művelni, de ásóval is és rá kell nevelni, hogy a telet ne töltse tétlenül, de ásóval készítse a tavaszi vetőmag bölcsőjét.

Ha a reánk következő nehéz gazdasági időszakot nézzük, amidőn az állam bevételeiben a földre lesz kénytelen támaszkodni, de a többi osztály is mi tőlünk várja az olcsó és bőséges élelmet, bé kell látnunk, hogy a gazda boldogulásától függ nem csak a kenyérkérdés, de a jótét, a valuta, a konszolidáció és területünk visszaszerzése. Oda kell tehát törekednünk, hogy tudásban elmaradt kispapjainkat és az új földtulajdonosokat megnyerjük a többtermelés nagy gondolatának.

Azért is a kormányzatnak, a nemzetgyűlésnek, de együttal a hazája sorsát szíven viselő intellektuelleknek sem lehet fontosabb feladatuk, mint minden erejükkel oda hatni, hogy ez az elv ne csak jelszó, de valóság legyen.

Bünt követnek el azok a fontoskodó politikusok és újságírók, akik soha életükben semmit sem alkottak és most mint honmentők, egyéni érvényesülésből gátolják azokat, akik nemes intenciókkal eltelve, hazájuk érdekében komolyan dolgoznak.

Szomjas Gusztáv.

Takarmány hiány.

A Tiszántúli Ujság a mezőgazdálkodás alkalmi kérdéseit is napirenden tartja. Most a legégetőbb kérdés a takarmány kérdés. Szép lendületnek indult állattenyésztésünk selymi meg, ha takarmány nélkül megyünk a télnek.

A szárazság és hőség rendkívüli. A szárazság már is hosszantartó és még sokáig

A
TISZÁNTULI UJSÁG
MELLÉKLETE

HIT ÉS ÉLET

Szerkeszti:
RÉVÉSZ IMRE
Debreczen
Hadházi-ut 12.

Róm. lev. 14¹⁷: „Az igaz ember hitből él.” Példabeszédek 14³⁴: „Az igazság felmagasztalja a nemzetet.”

Az őrtoronyban.

1921. március 9. Ez a nap történelmi dátummá lett a magyar kálvinizmus évlapjain. Különösen nehéz órákban, azóta előtört újabb nagy válságok fülledt levegőjü s viharszagu előestélyén, a hazug trianoni „határokon” innen és túl négy millió jó magyar ember szive dobbant e napon egyet, nagyot messzehallatszót és erőadót a debreceni Nagytemplom újra föltárt kapui körül. A magyar református élet-egység és életakarát nagyszerű fölragyogása volt e nap: fényét és melegét a szívek százai hordozták széjjel a magyar Genfből ország-szerte, és bizonyára nem azért, hogy véka alá rejtsek. Mély hálával nemzetünknek és anyaszentegyházunknak a gonoszból is jót előhozó csodás isteni Gondviselése iránt zártuk lelkünkbe e napnak szép emlékeit mi is, hogy táplálkozunk belőlük minden kínálkozó alkalommal, mint ime most is. Hálánk mélységét és emlékeink szépségét nem engedjük és nem engedjük megzavartatni bizonyos, a nap történelmi stílusu összhangjától élesen elütő benyomások, illetőleg azoknak emléke által sem. Ezeket elfelejteni nem tudjuk — mert nem is lehet és nem is szabad — sőt alkalomadtán, nem utólagosan ünneprontó rikkantások, hanem lehiggadt, komoly elvi megbeszélések alakjában szavá is szándékozunk tenni egyiket-másikat. (előre jelezve, hogy mi a zavaró mozzanatok közül nem az Orsz. Ref. Lelkészegyesület közgyűlésén történeteket tartjuk a legsúlyosabb jelentőségűeknek!). De az ünnepség legbensőbb tartalmát tevő szent magyar és kálvinista egységnek a képe a mi lelkünkben oly magasan áll minden emberi gyarlóság-szerzette esetleges és zavaró kitérő jelenség fölött, amely szédü-

Ésaiás 21, 8: „Uram, az őrtoronyban állok szüntelen napestig és őrhelyemen állok egész éjszakákon.”

letes magasságban emelkedik a nagy gótikus székesegyházak tornya az árkádok köcsipkéiben meghuzódó emberi torzarcok fölé.

Azok számára, akik ezeknek a lapoknak az eszmevilágát és célkitűzését vallják, a magyar kálvinizmus megújodása érdekében, a magukénak, ez a szent egység 1921. márc. 9-én nemcsak magának az országos ünnepnek történelmi nagyszerűségü vonalaiban és felejtetetlen tömeghangulataiban lett kézsselfoghatóvá. Szomjas Gusztáv, alsószabolcs—hajduvidéki egyházmegyei gondnok, főispán bizalmas és szeretetteljes hívására este 6 órakor a vármegyeiházán összeült egy kis társaság, hogy a szép nap lelki ajándékait az intimitás melegségében újra és még erősebben átélje s lelkében az ünneplés teljes, szent komolyságával, a fórumon és nagyobb tömegekben nem lehetséges, baráti fesztelenségü eszmeccserét folytasson arról, miként lehetne a mai ünnep nagy lelki megmozdulását állandó energiává, alkotó tényekben is megnyilatkozó erőállapottá tenni; másszóval: maradandóan helyreállítani a magyar kálvinizmus megbomlott lelki egységét. Hogy ez a kérdés miért égető s miért kívánt épen azon a napon s épen ilyen intim formák között is bensőséges és mélyreható megtárgyalást, azt az egyházmegyei gondnok meghívója a következőkben állapította meg:

„Ma a Tiszántul református magyarsága, többi magyar faj- és hiffestvérei részéről valóságos lelki kiközösítés alatt áll. És viszont, a tiszántuli ref. egyházrészek épen az ezidőszerint leghangadóbb köreiben a legszélsőségesebb bizalmatlanság uralkodik minden olyan gondolattal, tervvel vagy mozgalommal szemben, amely

— egyházunknak akár legéletbevágóbb érdekeit érintve vagy munkálva — a Tiszta másik partjáról próbál ide átjönni... Ha ez tovább is így tart, egyházunk a léthez és a megbecsültetéshez való minden jogát elfogja játszani. E rettentően nehéz órákban csak egy lélekben teljesen összeforrott református egyház szolgálhatna tisztességesen és eredményesen a maga, Istentől e szerencsétlen hazában legközelebről eléje tűzött szent célját: a démonok szagatta magyar nemzeti lélek meggyógyítását és fölemelését.

Az országsszerle szétment hívó szóra egy igen érdekes kis társaság gyülekezett össze, amelynek puszta névsora és földrajzi elhelyezkedése*) sokat mond. Az értekezlet imádsággal kezdődött s mindvégig az imádságnak az egyre teljesebben átforródó és egységesítő hangulatában folyt le. A felszólalásokban — erőteljes egyéni színek és nézőpontok mellett — valami csodálatos lényegbeli egyezség nyilvánult meg. Tiszántul és Tiszáninnen, Dunántul és Dunamellék nem győzött meggyekezni annak a megállapításában, hogy a magyar kálvinizmus egységhiányának egyetlenegy nagy alapoka van: az, hogy meglazult, elvászott, megbizhatatlanná lett az egyetlen természetes összekötő kapocs, a hitélet. Abban az egyházban, ahol époly mély, mint amennyire modernül életerős hit nem forrong, nem feszít, nem dolgozik: abban az egyházban sem a legszebb eszméknek, sem a

*) Szomjas Gusztáv elnöklete alatt Dr. Biber Gyula közig. bíró Budapest, Forgács Gyula lelkipásztor Pécel, Muraközy Gyula lp. Kecskemét, Toldy Zoltán lp. Orci (Somogy vm.), Tarnay Endre Máv. főfelügyelő, egyh. főgondnok Pécel, Uray Sándor és Dr. Révész Imre lelki. pásztorok Debrecen, Németh Vince lp. Tiszaroff, ifj. Victor János, Szabó Imre, Takaró Géza lelkipásztorok Bpest, Molnár Zoltán lp. Hajdúhadház, Dr. Pokoly József, Dr. R. Kiss István, Dr. Barabzói Kun József, Dr. Tankó Béla egyet. tanárok Debrecen, Megyeressy Béla lp. Kálvin-Szöv. igazgató Bpest, Györy Lajos lp. Kenderes, Maktáry Károly lp. Kuchegyes, Török Imre esperes Kisujszállás, Dr. Herpay Gábor vm. főlevéltáros Debrecen, Marton János theol. akad. dékán Sárospatak, Czeglédy Sándor esperes Győr, Enyedy Andor lp. Sátoraljaujhely, Ferenczy Károly lp. Bihartorda, Karácsony András lp. Békés. Az értekezleten való megjelenésben akadályozva voltak, de teljes együttérzésüket előre vagy utólag bejelentették a színtén meghívott Bán István lp. Bojt, ifj. Szabó Aladár lp. Gödöllő, Pongrácz József theol. akad. igazgató Pápa, Beszörményi Jenő lp. Szentés, Dr. Sebestyén Jenő theol. akad. tanár Bpest, Jóba József lp. Veszény (Jász-Nagykun-Szolnok vm.). Összesen 33 an. Egy-két név esetleges kimaradásáért szíves elnézést kérünk.

legidőszerűbb jelszavaknak, sem a legvezéribb személyiségeknek nem lehet egységesítő erejük. Ezért a magyar kálvinizmus egységesítéseért jobbat és többet nem lehet tenni, mint hittel hitet ébreszteni. A magyar kálvinizmus nagy történelmi korszakai a hit korszakai voltak. Egy ilyen hitkorszaknak kell újra jönnie s vele megjön újra a nagyság és az egység is. Addig, amíg — külső, tehát mulandó és látszatos erősségül — mindennel és mindenkivel szövetekezünk, csak a saját egyéni és történelmi arculatu kéresztyénségünk megújult és megtisztult hitbeli öntudatával nem: egységtörekvésekről még csak beszélni is kár. Ébredni és az ébredésért tántoríthatatlan következetességgel, ha kell, a szeretet radikálizmusával is dolgozni a kálvini reformáció evangéliuma, ez élménnyé átitzható nagy történelmi szellemében: ez a mi egységünk titka. Ez lett az értekezlet megállapodása. Nem papíron, nem határozati javaslatban, hanem egymásra talált és összeölekezett lelkek boldog mély megréndülésében. „Együtt vagyunk és együtt maradunk” — ez az itt szerzett nagy intím egységélmény az egység további munkájának tiszta és maradandó forrása lesz az értekezlet minden egyes tagjának a lelkében.

Mivel az értekezlet az egységhiány okát enyire mélyen kereste és találta meg: nagyon természetes, hogy személyi kérdéseknek nem tulajdonított idevonatkozólag döntő fontosságot. Amennyiben a tárgyalásra szánt rövid két óra folyamán ilyenek mégis fölvetődtek, (mert már csak a napi hangulatok következtében is föl kellett vetődniök), a felszólalók igyekeztek azokat az értekezlet uralkodó tárgyilagosságnak az értekezlet alatt nézni és megvilágítani. Így az a közmeggyőződés alakult ki az értekezleten, hogy a személyi kérdéseknek egyházunk életében a legutóbbi 2—3 sulyos év folyamán minden eddigi képzeletet meghaladó elhatalmasodása legvégső soron szintén a hitélet pangásából következett. Amíg a fölébredt hit nem fogja uj, tiszta, egészséges és egyedül méltó tartalommal eltölteni a magyar kálvinista életet és gondolkodást: addig mindig elhárítatlan lesz ennek az életnek és ennek a gondolkodásnak

személyekhez való kapcsolódása — már akár a bálványozás, akár a hajsza, akár a politikai elvbarátság vagy ellenszenv alakjában. Ha ellenben egyszer élő hitünk lesz; akkor meg lesz az egyetlen igazi és helyes mértékünk a személyi kérdések értékelésére is, amennyiben akkor egyházunk minden kis és nagy helyet betöltő szolgálóját aszerint fogjuk első renden megítélni, vajjon mennyi élő és karakteres hitet bír árasztani és ébreszteni. Egyébb mérték-

ekkel csak fejbeverni vagy föllobogózni lehet bárkit is : csak ezzel az eggyel lehet az Isten dicsőségét egyházunk épülésére szolgálni.

Ilyen nagyon emelkedeti gondolatok és megtisztult hangulatok közt végződött ez az értekezlet, amelynek — mint 1921. márc. 9-ike számunkra legdrágább lelki ajándékának — egyházunk közszellemének várható egységes alakulásában közelesen további sarjadzásait és gyümölcsözéseit reméljük.

Magunkról — mindenkinek, akit illet.

„Megint egy új egyházi lap, pedig bárcsak az eddigiek tudnának élni és halni!” — ezzel a fejcsoválással fogják sokak kezükbe venni kis újságunkat. Higyjék el, a mi lelkünket is számtalanszor megjárta és szorongatta már ez a gondolat, mielőtt, nagy benső tusakodások és nem kevés más nehézség leküzdése után odáig juthattunk, hogy kitegyük magunkat ez aggodalomnak — esetleg szemrehányásnak — a mások részéről is. Két megfontolásnak lett azután döntő jelentősége lapunk megindítására nézve. Az egyik általánosabb jellegű volt: ma még nagyon messze vagyunk attól, hogy a magyar református keresztyén időszakai sajtótermékeinek száma tuffengene. Akkor, amikor (legújabb és leghitelesebb értesüléseink szerint) a 600.000 főnyi francia protestánság a háboru alatt és óta is kb. 150 (egyszázötven) különböző egyházi és vallásos lapot képes fenntartani: a megcsönkázottan is jelentékenyen nagyobb számerejű magyar reformátusságban bizony nem az egészségtelen túltápláltság, csak a rég kívánatos nagyobb öntudat és életakarát jele az, hogyha a meglévő 10—15 mellett egy új sajtószerv is fellép és hatni próbál. A másik — egyébbként az elsőhöz szorosan kapcsolódó — megfontolásunk pedig az volt, hogy ha általában nem gazdag a magyar református időszakai sajtó: a kálvinista magyarság zömében és szívében, a Tiszántul és Debrecenben épen nem az. Pedig az itt szunnyadó hatalmas tömörségű és a magyar nemzeti életégészben vezető szerepre hivatott lelkierők fölrazására és munkarendbe vagy csatasorba állítására nem egy-két harsonának csupán, hanem egy egész sajtózenekarnak kellene fujni állandóan a riadót. De meg azonfölül az itt szóba jövő nagybecsült laptársainknak — a Debreceni Protestáns Lapnak, a Lelkészegetyesületnek, a Vasárnapnak — megvan egyenként a maguk külön hivatás eszme- és hangköre, amelyet megszabnak in-

lézményes vagy hagyományos kapcsolataik és amely természetsszerűleg korlátozza olvasóközönségük számát és milyenségét is. Melletük — bár semmiesetre sem ellenük — méltán érezzük tehát szükségét egy olyan sajtószervnek, amely Debrecen és Tiszántul egész református társadalmának lelkéhez szólja a lelki kálvinizmus igéit, minden hivatalos egyházi kapcsolattól, vagy másnemű egyházi és egyháztársadalmi intézménytől teljesen függetlenül, ebben a tekintetben is szabad lelkeknek teljesen szabad megnyilatkozásaként.

Ezzel a kijelentésünkkel ellentétben látszik állani az a körülmény, hogy maga a Hit és Élet is már első fellépésekor egy nem egyházi sajtószervnek önállóan meg sem is jelenő melléklete, hogy ne mondjuk függeléké gyanánt mutatkozik be. De ez az ellentét a valóságban nincs meg. Mert először is: a Tiszántuli Újság gárdája ugyanolyan, mind lelkileg, mind egyéb szempontból teljesen független személyiségekből áll, amilyenekből a Hit és Életé. Páipolitikát nem folytat, bálványokat nem tarag, sem tanokból, sem emberi tekintélyekből, személyi kultusz és személyi hajszákat nem üz. Egy ilyen társasággal szövetkezni nem függési viszonyba kerülés, csak a lélekrokonság természetes vonzásának való örvendő engedelmeség a Hit és Élet szerkesztője és munkatársai részéről. De meg, másodsor: a Tiszántuli Újság legmagasabb céljának ösmeri ezen mellékletben összpontosított eszmének a magyar szellemi és anyagi kultura minden ágába való tovább sugárzását s munkája tegerősebb erkölcsi alapjának és lendítőjének az evangéliumi keresztyén világfölfogást és életeszmenyt vallja; így tehát a fő- és a melléklet munkája közt egy — a pusztá felekezeti szemponton messze fölülemelkedő — ideális szerves kapcsolat áll fenn. És végül, harmadsor: a két munkának ez a szerves kapcsolata nem jelenti azt, hogy

a két lapnak ez a mostani technikai kapcsolata is állandó marad. Ezt mi ép oly kevésbé tekintjük ideális állapotnak, mint más. Pusztán csak az első nehézségek leküzdéséig volt és lesz erre szükség. A cél azonban — melyet munkánk első percétől kezdve sohasem tévesztünk szem elől — a szellemi kapcsolat csorbátlan fenntartása mellett a mielőbbi technikai különválás: a főlap teljes önállósítása a mellékletnek is önálló, havi vagy kétheti szemlévé fejlesztése. Az erre a célra való állandó törekvés, meg a főlapnak minden pártpolitikától való erélyes távoltartása volt az a két főfeltétel, amelyeknek kikötésével a Hit és Élet szerkesztését ebben az ideiglenes megoldásban is hajlandók voltunk vállalni.

Vége következik.

A szeretet a menny — a hit az, amivel magunkévá tesszük a mennyet, Robertson.

A főiskolai diákság legjobb iránylapja
a Diakvilág

Állandóan foglalkozik a magyar diákélet helyzetével és kérdéseivel. Lelki összeköttetést tart fenn nemzetünk és a világkereszténység között. Célokat tár föl és erőforrásokra mutat rá. A keresztyén magyar jövő hatalmas munkása.
IX. évfolyam Szerkeszti: ifj. Viktor János.
Kiadóhivatal Budapest, IV. Váci u 20 II. 4.
Előfizetési ára: az iskolai év végéig diákoknak 25 kor., másoknak 40 korona.

Minden lelkipásztornak, tanítónak, presbyternek nélkülözhetetlen!

REFORMÁCIÓ

Református lelkészek, tanítók, prebiterek és gyülekezeti munkások lapja.
Megjelenik egész éven át havonként kétszer állandó melléklettel igehirdetők számára.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos Forgács Gyula ref. lelkipásztor Pécel, Pest várm.
Előfizetési ára:

Melléklet nélkül: Egész évre 100 K, félévre 50 K, negyedévre 25 K. —
Melléklettel egész évre 160 K, félévre 80 K, negyedévre 40 K. — —

A középiskolás diákifjúság közkedvelt képeslapja **Az Erő.**

Állandóan a legválogatottabb tartalommal, elsőrangú íróktól. Szépirodalmi, technikai, sportrovatok!

A keresztyén magyar férfijellem eszményi zászlóvivője!

Felelős szerkesztő: Záborszky János. Főszerkesztő: Ravasz Árpád.

Megjelenik havonként. Kiadóhivatal Budapest IV. Váci-utca 20. II. 4—7. szám.

Előfizetési díj egész évre 40 korona.
Legszebb ajándék diákfia számára!

A református hitélet ébresztője, erősítője, irányítója Forgács Gyula kitűnő könyve a

Lelki próba

Imák, elmélkedések, tanácsok az Uras-talához járuló ref. keresztyének számára.
Ára 20 korona, diszkötésben 60 korona.
Izléses zsebkiadás!

Megújuló lelki gyönyörűséget és elmélyedést nyújtó olvasmány! Kapható a debreceni ref. lelkészi hivatalokban is.

A keresztyén ifjúsági munka megbecsülhetetlen kalauza a

Magyar ifjúság.

Felelős szerkesztő: Megyeresy Béla.
Megjelenik havonként. Kiadóhivatal: Budapest, VIII. Főherceg Sándor-u. 28. sz.
Utmutató a református gyülekezetiépítés egyik legalapvetőbb munkájában ker. ifjúsági egyesületek szervezésében, vezetésében.

Gazdag tartalmu kellemes és gondolatébresztő olvasmány.

Szépirodalom! Cserkészeti!
Előfizetési ára egész évre 60, félévre 30 K.

A legjobb családi lap — tanít — gyönyörködtet — főlel — Istenhez vezet:

a Keresztyén család.

Megjelenik Győrött, minden második vasárnap.
Felelős szerkesztő: Csokonai Vitéz Mihály.
Főszerkesztő: Czeglédi Sándor.

Előfizetési ára: egész évre 78 kor., félévre 39 kor., Kiadóhivatal: Győr, Kigó-u. 10.
Családjának legjobb barátja. Rendelje meg.

tarthat. Széna termésünk nem lesz, lucerná-sainkban a lucerna-böde tett óriási kárt.

Az előrelátó gazda nem nyugszik meg a szárazság által teremtett helyzetben, de mindent elkövet, hogy károsodás a takarmányhiány miatt ne érje.

Még termelhetünk takarmányt. A felszabaduló zabos bükköny, korai borsó, repce, takarmányrozs földeket azonnal szántsuk meg és porhanyóan műveljük, vessük be csalamádéval. A csalamádé igen nagy tömeg takarmányt ad, szárítva, zombolyázva, zölden. A zombolyázott takarmány tüzvész ellen is biztosítva van anélkül, hogy fizetnénk a drága díjakat.

A tarlókat a keresztek közein haladéktalanul szántsuk fel, boronáljuk és vessük be muharral, kölessel.

Két-három jó nyári eső biztosítja azoknak

a növényeknek a sikerét. Sokkal jobb a szántás helyett tárcsás boronát alkalmazni. Ha a tárcsás boronát erősen megterhelem és két-háromszor járatom a friss tarlón, úgy egy jó tenyéri porhanyó réteget nyerek. Ebben a porhanyó földben nagyon sekélyen vetve és szárazban hengerelve, azonnal ki kel a muhar vagy köles. A siker ezzel már biztosítva is van.

Julius, augusztusban remélhetünk néhány jó kiadós esőt s ha egyebet nem, egy hatalmas legetőt nyerhetünk.

Nagyon fontos dolog, hogy porhanyóra elmunkált földbe vessünk és a vetést meghegyszereljük, de utána rögtön meg is fogasoljuk.

Akinek takarmánya van bőven, az se bizza el magát. Nem árt az, ha takarmány tartalékunk is van. A szénának okvetlen magas ára lesz.

IRODALOM.

Az irodalmi kritikáról.

Megtapasztalta egy torzító tükör ijesztő képeiből, hogy az irodalom az a bűvös tükör, mely az élet futó jelenségeit megrögzíti, élesen a lélekbe vésődően, hogy aki fut is, megállítja. Észre se vennők, olyan jelentéktelen egy szó, egy tett; de a regényben, szinpadon, festményen megnő, megfog, belénk ragad, észrevétlenül urrá lesz rajtunk. Ha a festőről mondták és pedig joggal, hogy ő tanít meg látni színeket, mozdulatokat, miket köznapi szem nem is sejt, az irodalomról éppenugy lehet mondani, hogy ő festi alá világnézetünket és ő tölti meg sokszor kinyomozhatatlan imponderabiliákkal a tervszerűen, értelmi munkával megrajzolt kereteket, mert ő szoktat hozzá, ellenállhatatlan hatással, értékelésekhez, amelyek a maguk képén formálnak.

Azért olyan végtelenül nagy dolog az, hogy milyen az irodalmunk, hogy mit ábrázol az élet jelenségeiből, mit hoz belőlük előnkbe a művészet, az irodalom, egy szóval az esztétikai ábrázolás. Mert a művészi ábrázolás szabadsága címén settenkedik be az értékelő lélekbe mindaz az ernyesztő gondolat, mállasztó érzés, amely ellen összeszorított ököllel hadakozunk, ha a valóságban előnkbe bukkan. Aki

megfogja irni a magyar nemzet példátlan meggyaláztatásának végzetszerű előkészítő történetét, a hajszálgökökerekét, ott fogja majd tudni kinyomozni, az irodalom, látszólag olyan közőmbös, olyan ártatlan, a történelmi erők sodrától olyan félre eső területein.

Ezért olyan életbevágóan komoly dolog a becsületes irodalmi kritika; mert az irodalom az. Azért nem lehet komolyabb feladatot vállalni magyar sajtószerveknek, akármilyen szerény legyen, mint hogy rajta tartsa ujját ezen a nagyon is fő-fő ütőeren. Ezért állítja ez az új magyar ujság is igen szerény erejét, de igen komoly elszántságát e cél szolgálatába, ha kicsi körben is, de azzal a meggyőződéssel, hogy egy hajszálnyival már előbb vagyunk, ha mindenki megteszi a magáét ott, ahol éppen ő van. A nap mindenkinek ott kél fel, ahol ő pillantja meg. Azt hisszük, sok olvasó fogja öntudatlanul benne élő hiány kielégítésének érezni, ha ilyen irányban is megpróbálnak segítségére lenni. Nem tehetjük ugyan bírálat tárgyává minden termékét az irodalomnak, nincs rá se erőnk, se időnk, nem is szükség; de figyelemmel kísérjük s a legjellemzőbb és legkimagaslóbb műveket megbeszéljük, főleg

azokat, amelyek valamely tekintetben tünetszerűek. De nem mellőzzük, amit fontosabbnak érzünk: az esztétikai világ belső törvényeinek fölkeresését, hogy önálló értékelésre segítsük az olvasót.

Mindezzel pedig az egyetlen célt: a magyar szellem megújítását szolgáljuk s nem is akarjuk eltitkolni, hogy irodalmi jelenségek becsülésében a nemzeti szellem szolgálata lesz vezető szempontunk.

— Aha, tehát sujtásos költészet, vitézkötéses kritika, nemzetiszínü esztétika?! Talán bizony éppen „perzekutor esztétika,” ahogy egy szellemes modern író nevezte jó husz éve egy akkori magyar „hivatalos” kritikát — amely, mellesleg, annyira nem érdemelte meg ezt a nevet, hogy még a maga jussát se tudta exequálni.

Nem, semmi ebből. Nemzeti szellemet, a magyar faji öntudat megizmosodását, magához térését várjuk irodalmunktól, egész esztétikai megújításunktól, azért, mert az irodalom nem-

csak tükörkép, hanem fáklya is: ő tűz ki és ápol ideálokat s mi ma megint ideálokat várunk az irodalomtól. Mert az ideál: a magunk igazi, teljes, egész valóságának képe, az a kép, amilyenek szeretnénk lenni, amilyenek akarunk lenni. Mi pedig magyarok akarunk lenni, a magunk rejlő erőit kifejteni, elkábított érzéseinket megtisztítani. Avagy még egyszer el akarjuk mondani, amit a háboru előtt egy oláh író — a lenézés és a lekicsinylés félreismerhetetlen, nem is titkolt gesztussával — oda dobott rólunk magunk s a világ elé: ennek a népnek nincs nemzeti irodalma, nincs nemzeti öntudata, — ettől a néptől nem kell félni?!

Mi tudjuk, hogy van öntudata, csak hogy dermedt, mert sokáig altatták. Mi tudjuk, hogy erő van benne, félelmetes, ha felocsudik. Hozzásegíteni saját magához, ezt az erőt, minden tisztes eszközzel, egyetemes kötelesség. Ennek szolgálatában fogja végezni szerény, de elszánt munkáját lapunknak ez a rovata is.

(Vége.)

Tankó Béla.

SPORT.

A nemzeti testnevelés.

Amikor a múlt század vége felé különböző törvényerővel bíró rendeletekkel bevezették a középiskolákba a testnevelési órákat és később elrendelték a kötelező játékdélutánokat, iskolai testgyakorló köröket, lövésztanfolyamokat állítottak föl: az illetékes fórumok szeme előtt egy gyönyörű szép kép jelent meg. Azok a lelkes kormányférjak, akik a rendeleteket kibocsájtották, azok a hivatott testnevelő tanárok, akik fáradságot nem ismerő lelkiismeretességgel, meleg lelkesedéssel szolgálták a testnevelés ügyét: még csak az alapvető munkáját kezdték meg a Magyarország jövője szempontjából oly nagyon is fontos magyar testnevelésnek.

Hiszen, hogy munka, komoly munka folyt ez irányban nálunk is, bizonyítják a ma nálunk fentálló és a nemes versenyzésben részt vevő testedző egyesületeink, — mutatják azok az eredmények, amelyeket a mi derék fiaink idegen országokban nemzetközi- és világversenyeken értek el.

Nem akarom a versenyt magát mint fe-

lesleges és csak muló, külsőségeiben szép eszközét a testedzésnek feltüntetni; nem, sőt egyenesen egyik legfontosabb módnak tartom a kedv és ügyszeretet felkeltésében.

Nekünk rokontalan, félreismeret és bűnösen széthúzó, sokszor elszomorítóan hanyag magyaroknak a testnevelést nemzeti ügyé kell tennünk, — nemzetünk további fentmaradása szempontjából életbevágó kérdéssé kell fel emelnünk. Nincs senkink, aki most a mi szomoruan tanulságos, válságos helyzetünkben ide állana mellénk, hogy vállat vállhoz vetve megtisztíthassuk elrabolt határainkat az állig felfegyverkezett gyomtól. Nekünk magyaroknak, a nemzeti érzést szivünkben hordó becsületes magyaroknak kell egymás mellé állani és egy hatalmas, lelkileg és testileg erős, munkás, szorgalmas magyarokból nevelt tábort kell oda állítani a piros-fehér-zöld lobogóval letakart Szent Korona védelmére!

Ezt a szép munkát csak úgy tudjuk elvégezni, ha ebben a munkában mindenki részt vesz, ha ebbe a nevelő munkába mindenkit

belevonunk a nemzet nagy családjából. Kezdjük el a munkát! Kezdjük el a munkánkat úgy, hogy már a kis lány és a kis fiu — a földműves, iparos, kereskedő ifju — a meglett magyar ember és a deresedő tapasztalt öreg magyar társadalmi, osztálykülönbség nélkül érezze, tudja feladatának fontosságát.

Legyen kötelező a testnevelés a magyar állam és a különböző felekezetek, magán társulatok által fentartott iskolák minden fokozatában; az elemi iskolától fel az egyetemig!

Vigyünk ki a testnevelést a falura; vezessük be a különböző szakiskolákba, ifjúsági egyesületekbe, népkörökbe.

Kormányférfiaink adjanak anyagi és erkölcsi támogatást a munkához. Neveléssel foglalkozó nőink és férfaink szakítsanak a testneveléssel szemben eddig tanusított elfogult, maradi gondolkozásukkal.

Vége következik.

gy. Kováts Pál.

Országos atletikai verseny Hajduböszörményben.

Június 5-én rendezte a H. T. E. első országos versenyét, amelyen résztvett a B. B. T. E., M. A. F. C., F. T. C., Szolnoki Máv. S. E., Move D. S. E., Debreceni Egyetemi A. C., Debreceni Gazd. Ak. S. E., Hajdunánási A. C. és a H. T. E.

Mi, akik nagyon jól tudjuk, hogy mit jelent egy országos versenyt rendezni még egy erős egyesületnek is jól kiépített és felszerelt pályán, csak elismeréssel és köszönettel adózhatunk a H. T. E. lelkes kis gárdájának. Ezek az emberek reggeltől estig pályaépítésen dolgoztak az utolsó percig és azonkívül megrendezték a versenyt is! Ilyen férfiakra van most szüksége Magyarországnak, hogy kitartó, szívós lélekkel, lelkesedéssel dolgozva ismét talpra állhassunk. Reméljük, hogy Hajduböszörmény városa közismert áldozatkészségét a H. T. E.-vel szemben sem fogja ezután megtagadni és hazafias érzésére hallgatva oda fogja adni sportoló fiataloknak az oly sok fáradsággal megépített területet sporttelepnek. A magyar nemzeti testnevelésügynek tesz ezzel nagy szolgálatot Hajduböszörmény városa.

Részletes versenyeredmények:

100 méteres síkfutás:

1., Bencze MAFC. 11'8 mp.

2., Tatár BBTE. 12 mp.

3., Hadházi Move DSE. 12'1 mp.

Magasugrás.

1., Nonn BBTE. 165 cm.

2., Bencze MAFC. 165 cm.

3., Gáspár BBTE. 165 cm.

Nonn és Bencze között holtverseny után.

Sulydobás. (Előnyverseny).

1., Buday Move DSE. 12'27. m. (50 cm. előny)

2., Bozóky HTE. 11'73 m. (2'50 m. előny)

3., Nonn BBTE. 11'67 m. (előny nélkül).

Távolugrás.

1., Gáspár BBTE. 6'42 m.

2., Hadházy Move. DSE. 6'26 m.

3., Bencze MAFC. 6'10 m.

Diszkoszvetés. (Előnyverseny).

1., Szathmáry Sz. Máv. S. E. 34'75 m. (6'50 m. e.)

2., Buday Move DSE. 33'87 m. (4'50 m. e.)

3., Kovács HAC. 33'70 m. (6'50 m. e.)

400 m.-es síkfutás. (Előnyverseny).

1., Kolumbán MAFC. 54'6 mp. (előny nélkül)

2., Hadházy Move DSE. 54'8 mp. (előny nélkül)

3., Markovics MAFC. 55 mp. (3 m. előny).

Helyből távolugrás.

1., Nonn BBTE. 2'87 m.

2., Gáspár BBTE. 2'78 m.

3., Urbánovits DEAC. 2'74 m.

5000 m.-es síkfutás.

1., Kulcsár MAFC. 16 p. 50 mp.

2., Török Move DSE. 17. p. 35'2 mp.

3., Simon Sz. Máv. SE. 18 p. 32'6 mp.

200 m.-es síkfutás. (Előnyverseny).

1., Ligeti MAFC. 24'1 mp.

2., Veress Move DSE. 25'1 mp. (13 m. előny)

3., Fazekas HTE. 25'3 mp. (12 m. előny).

Rudugrás.

1., Hadházy Move DSE. 3'39 m.

2., Boronkay DGASE 2'67 m.

Gerelyvetés.

1., Bácsy HTE. 49'20 m. Kerületi record.

2., Nagy I. FTC. 41.06 m.

3., Kröczér DGASE. 40'47 m.

200—400—800—200 m. olimpiai stafétafutás.

1., MAFC. 3 p. 58'4 mp.

2., BBTE. 4 p. 1 mp.

3., Move DSE. 4 p. 25 mp.

HIREK.

Névavatás.

Lélekemelő, gyönyörű ünnepély keretében keresztelték el a debreceni tudományegyetemet Tisza István nevével.

Tisza István hanyatló korunk legnagyobb, legtisztább embere; korszak jelző oszlopa a dualizmus korának; összesűrítve benne mindazon erények, melyek a kornak életet adtak — hibái nélkül!

Mint annak Idején Szent-László a magyar seregéből, még a legnagyobbak fölött is kimagaslott — kimagaslott annyira, hogy kevesen értették meg, többen félreértették, a legtöbbben pedig meg sem értették.

Példát mutatott arra, hogy hogyan kell ésszel, még a népszerűség árán is szeretni és szolgálni a hazát!

Gyűlölet, riadalom, átok kísérte tövises pályafutásán azok részéről, akik magas szellemét követni nem tudták és a kikért ő élete munkáját és életét áldozta.

Martyr-halálának és egy világfelfordulásnak kellett jönnie, hogy ráismerjenek, hogy az egész nemzet szívébe zárja szentelt emlékét!

Egész életének irányt adó hazaszeretete mellett az ő puritán kálvinista világfelfogása jellemezte. A hit embere, ki önmagához volt legszigorubb, kit az eláruló vallástalanság meg nem fertőzött, ki a divatos rombolás ellen, a keresztyénség szellemének érvényesüléséért sikra szállt. Hü fia volt egyházának, anélkül, hogy ellensége lett volna más vallásoknak. Nála a hit megtermékenyítő, megnyugtató, boldogító élő valóság.

Mikor a Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem az ő nevét veszi homlokára, az elhangzott beszédek tanúsága szerint is tudatában van annak, hogy Tisza István szellemét kell a jövő nemzedékben ébren tartania. Így még inkább fogalom lesz és marad örök időkre az ő neve: a hazaszeretetet és az azzal felbontathatlan puritán kálvinizmus nyert erős várat.

Nyomatott a Mikó József könyvnyomdájában Hajduböszörményben.

Előfizetési felhívás.

Az az önkéntelenül megnyilvánuló szeretet, amellyel lapunk beköszöntő számát fogadta az olvasó közönség, megsokszorozza hitünket és önbizalmunkat a megkezdett munkában.

Fejlődni akarunk. Kérjük ehhez az olvasó közönség támogatását. Aki felismerte szándékunkat, megszerette hangunkat és egyenes törekvésünket, amelyről szint vallottak hasábjaink, lépjen a „Tiszántúli Ujság” előfizetőinek táborába.

Előfizetési díj: egész évre 200 K, félévre 100 K, negyedévre 50 K. Az előfizetési összeg kiadóhivatalunk címére küldendő.

Hazafias tisztelettel
a Tiszántúli Ujság
kiadóhivatala.

A szerkesztésért felel:
Dr. K.-szentmiklósi Nagy Zoltán.
Felelős kiadó: Mikó József.

Legrégibb, megbízható, vászon, fehérnemű (nők, férfiak és gyermekek részére) és
menyasszonyi kelengye üzlet

Kardos László Debrecen,
Kosuth-u. 9

Alapított 1831-ben Telefon 113.

Huzalszeg — ráfvas — gépészeti cikkek — kaszák és sarlok érkeztek

Sesztina Lajos vaskereskedésébe,

Debrecen, Telefon 6.

Somossy László Debrecen

Klitemplombazár. Hajdúvármegye szállítója.

Menyasszonyi kelengye — vászon és női-divat áruháza.

Elsőrendű árak! Szabott árak!